

К.психол.н. Болотнікова І.В.

Інститут психології ім. Г.С.Костюка НАПН України

Аналіз зв'язів показників професійної життєстійкості профспілкових працівників із показниками шкалової самооцінки психофізіологічного стану

Анотація. Стаття присвячена проблемі дослідження феномену професійної життєстійкості. Аналізується результат дослідження зв'язів показників професійної життєстійкості профспілкових працівників із показниками шкалової самооцінки психофізіологічного стану.

Ключові слова: професійна життєстійкість; самооцінка; психофізіологічний стан.

Annotation. The article is devoted to the problem of studying the phenomenon of professional hardiness. The result of the study of the relationship between indicators of professional viability of trade union workers and indicators of scaled self-assessment of psychophysiological condition is analyzed.

Key words: professional hardiness; self-esteem; psychophysiological state.

Експериментальне дослідження зв'язів показників професійної життєстійкості профспілкових працівників із показниками шкалової самооцінки психофізіологічного стану проводилося у профспілкових організаціях, що підпорядковуються Київській міській раді профспілок. Загальна кількість досліджуваних склала 32 працівника профспілок різного віку і статі

Дані таблиці свідчать про те, що загальний рівень професійної життєстійкості прямо і достовірно корелює ($p \leq 0,01$) з такими показниками самооцінки ПФС, як самопочуття, працездатність, задоволеність від роботи та бажання працювати. Крім того, загальний рівень професійної життєстійкості також має прямий достовірний зв'язок ($p \leq 0,05$) з активністю, настроєм та зацікавленістю у роботі. Таким чином, ми бачимо, що майже всі

параметри шкалової самооцінки ПФС мають тісний зв'язок і, отже, мають безпосередній вплив на загальний рівень професійної життєстійкості.

**Кореляційні зв'язки показників професійної життєстійкості
профспілкових працівників із показниками шкалової самооцінки
психофізіологічного стану**

Показники	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Загальний рівень професійної життєстійкості	,449**	,415*	,332*	,498**	-,006	,067	,327*	,522**	,586**
Рівень професійної включеності	,297*	,373*	,206	,375*	-,144	-,082	,244	,454**	,538**
Рівень професійного контролю	,317*	-,033	,088	,220	,043	,031	-,003	,071	,074
Рівень професійного прийняття ризику	,599**	,442*	,472**	,583**	,236	,327	,450**	,562**	,586**
Рівень емоційного компоненту проф. життєстійкості	,519**	,395*	,377*	,504**	,082	,181	,355*	,540**	,550**
Рівень мотивац. компоненту професійної життєст.	,470**	,178	,291	,467**	,113	,060	,119	,295	,341
Рівень соціального компоненту проф. життєстійкості	-,110	,192	-,136	,014	,44*	,38*	,035	,174	,284
Рівень професійного компоненту проф. життєстійк.	,474**	,521**	,404*	,455**	,086	,207	,443*	,616**	,582**

Примітки: 1) * – кореляція достовірна на рівні $p \leq 0,05$; ** – $p \leq 0,01$;

2) 1 – самопочуття; 2 – активність; 3 – настрій; 4 – працездатність; 5 – стан здоров'я; 6 – життєва задоволеність; 7 – зацікавленість в роботі; 8 – задоволеність від роботи; 9 – бажання працювати.

Проаналізуємо зв'язки окремих складових і компонентів професійної життєстійкості з параметрами шкалової самооцінки ПФС.

Рівень професійної включеності має прямий достовірний зв'язок ($p \leq 0,01$) з такими показниками самооцінки ПФС, як задоволеність від роботи і бажання працювати, а також прямий достовірний зв'язок ($p \leq 0,05$) з самопочуттям, активністю та працездатністю.

Рівень професійного контролю прямо корелює ($p \leq 0,05$) з самопочуттям.

Рівень професійного прийняття ризику має прямий достовірний зв'язок ($p \leq 0,01$) з такими показниками самооцінки ПФС, як самопочуття, настрої, працездатність, зацікавленість у роботі, задоволеність від роботи та бажання працювати. Також рівень професійного прийняття ризику прямо корелює ($p \leq 0,05$) з активністю. Отже, ми бачимо, що ця складова професійної життєстійкості має прямий тісний зв'язок з майже усіма параметрами шкалової самооцінки ПФС, і можемо зробити припущення, що рівень самооцінки ПФС є значущим чинником розвитку професійного прийняття ризику.

Рівень емоційного компоненту має прямий достовірний зв'язок ($p \leq 0,01$) з такими показниками самооцінки ПФС, як самопочуття, працездатність, задоволеність від роботи та бажання працювати, а також прямо корелює ($p \leq 0,05$) з активністю, настроєм та зацікавленістю в роботі. Таким чином, можна зробити висновок, що емоційний компонент професійної життєстійкості взаємопов'язаний та взаємообумовлений з рівнем самооцінки ПФС. Рівень мотиваційного компоненту має прямий достовірний зв'язок з активністю ($p \leq 0,01$).

Рівень соціального компоненту має прямий достовірний зв'язок ($p \leq 0,05$) зі станом здоров'я та життєвою задоволеністю.

Рівень професійного компоненту має прямий достовірний зв'язок ($p \leq 0,01$) з такими показниками самооцінки ПФС, як самопочуття, активність, працездатність, задоволеність від роботи та бажання працювати, а також прямо корелює ($p \leq 0,05$) з настроєм та зацікавленістю у роботі.

Підводячи підсумок аналізу показників таблиці і відмічаючи наявність прямого достовірного зв'язку показників самооцінки ПФС як з загальним рівнем професійної життєстійкості профспілкових працівників, так і з окремими її складовими і компонентами, можна зробити висновок, що високий рівень самооцінки власного ПФС є одним з обумовлюючих факторів розвитку професійної життєстійкості профспілкових працівників.